

SINTEZA

la proiectul Hotărârii de Guvern pentru aprobarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026-2030

Participantul la avizare	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Opinia Ministerului Educației și Cercetării	Argumentarea autorului proiectului
Cancelaria de Stat <i>Nr. 21/1-69-4526 din 22.04.2026</i>	Se reiterează propunerile formulate în Raportul de evaluare a calității și conformității nr. 21/1-113-3170 din 19.03.2026, aferente capitolului IV „Indicatori de monitorizare” și capitolului IX „Planul de acțiuni”, având în vedere că forma actuală poate genera ambiguități, permite interpretări diferite și poate crea dificultăți în procesul de monitorizare		
	Referitor la Obiectivul specific 8.4, se precizează că Programul Diaspora Engagement Hub (DEH) nu susține inițiative de cercetare științifică. Prin urmare, se recomandă reformularea indicatorului aferent, după cum urmează: „Implementarea, până în anul 2030, a 100% din inițiativele/proiectele orientate spre implicarea diasporei în cadrul Programului Diaspora Engagement Hub (DEH), prin sprijinirea inițiativelor educaționale desfășurate atât în comunitățile de peste hotare, cât și în Republica Moldova”. Această formulare urmează a fi reflectată la capitolul IV „Indicatori de monitorizare”, cu următoarele valori: valoarea de referință (2025) – 17; ținta intermediară (2027) – 40; valoarea finală (2030) – 75. Ccapitolul „Costuri”, linia aferentă acestui obiectiv, va include următoarele estimări bugetare (conform CBTM): 2026 – 4700; 2027 – 1700; 2028 – 1700; 2029 – 1700; 2030 – 1700. Codul programului bugetar: 2403. În același context, pentru Acțiunea 8.4.1 din capitolul IX „Planul de acțiuni”, se recomandă reformularea indicatorului de monitorizare, după cum urmează: „Cel puțin 3 inițiative educaționale cu implicarea diasporei, dezvoltate și implementate în cadrul Programului Diaspora Engagement Hub (DEH)”.	Se acceptă	Redactat
	se recomandă completarea obiectivelor Programului cu un obiectiv specific care să reglementeze instituirea și implementarea unui mecanism de acreditare a Centrelor Educaționale din diaspora și de recunoaștere a competențelor cadrelor didactice din aceste centre, ceea ce implică realizarea unor ajustări normative, dezvoltarea procedurilor de echivalare și implementarea programelor de formare.	Nu se acceptă	Instituirea unui mecanism de acreditare a Centrelor Educaționale din diaspora și recunoașterea competențelor cadrelor didactice reprezintă măsuri de ordin normativ și procedural, care depășesc nivelul Programului de implementare. Acesta stabilește direcții strategice generale, nu mecanisme administrative detaliate.

			Centrele Educaționale din diaspora funcționează pe teritoriul altor state, sub legislația acestora. MEC nu deține competență de acreditare în afara teritoriului Republicii Moldova.
	Importanța respectării tuturor rigorilor de structură și de conținut a documentelor de politici publice, stabilite de cadrul normativ și metodologic în vigoare, derivă inclusiv din necesitatea asigurării unei abordări uniforme și coerente, care să faciliteze procesul de integrare a documentelor de politici publice în Sistemul Informatic „e-Monitorizare”, dezvoltat de Cancelaria de Stat și aflat în producție, care asigură gestionarea integrată a tuturor documentelor de planificare strategică și de politici publice la nivel național, precum și a angajamentelor naționale și internaționale aferente procesului de aderare la Uniunea Europeană. Or, începând cu anul 2026 toate procesele aferente elaborării, monitorizării și raportării documentelor de politici publice și de planificare se vor realiza prin intermediul Sistemului informațional unic național „e-Monitorizare”.	Se ia act	
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale <i>Nr. 04-2031 din 17.04.2026</i>	La proiectul Programului 1. La cap. I. Introducere, la pct. 5: a) se va indica denumirea corectă a documentului de politici publice după cum urmează: „Programul național privind asigurarea respectării drepturilor omului pentru anii 2024-2027”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.164/2024; b) se vor exclude din lista documentelor de corelare „Programul pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2022-2025 și Programul pentru anii 2023-2025 de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice în Republica Moldova pentru anii 2017-2027”, întrucât termenul de implementare a acestora este depășit.	Se acceptă	Redactat
	La cap. III. Obiective, pct. 117.1, se va revizui textul: „,... în vederea atingerii Obiectivului general stabilit, Programul își propune 8 obiective specifice ...”, întrucât în conținutul documentului sunt prezentate doar 7 obiective specifice.	Se acceptă	Redactat
	La cap. IX. Proceduri de monitorizare, evaluare și raportare, la pct. 137, se va substitui sintagma „, ... pagina web oficială ...” cu sintagma „, ... site-ul web oficial ...”, în conformitate cu prevederilor Hotărârii Guvernului nr. 728/2023 cu privire la site-urile web oficiale ale autorităților și instituțiilor publice și cerințele minime privind profilurile de socializare ale acestora. Totodată, se va asigura numerotarea consecutivă și corectă a punctelor Programului	Se acceptă	Redactat

	La Nota de Fundamentare a) la pct. 2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ, subpct. 2.2, în text, se va substitui sintagma „...acquis-ul comunitar” cu sintagma „... acquis-ul Uniunii Europene”; b) la pct. 6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ, în text, se va substitui sintagma „...pagina web oficială” cu sintagma „... site-ul web oficial”, pentru asigurarea uniformității terminologice.	Se acceptă	Redactat
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare <i>Nr. 07-05/1144 din 16.04.2026</i>	Lipsa de observații și propuneri	Se acceptă	
Ministerul Apărării <i>Nr. 11/599 din 10.04.2026</i>	Completarea proiectului Programului cu prevederi/acțiuni cu referire la „Educația patriotică”, reieșind din transformările sociale și culturale ale societății contemporane care impun implementarea și promovarea politicilor educaționale sustenabile, orientate spre consolidarea valorilor democratice, a respectului față de patrimoniul istoric și cultural național, precum și spre formarea și dezvoltarea unei atitudini responsabile și active față de comunitate și stat. La baza propunerii stau prevederile Strategiei naționale de apărare a Republicii Moldova pentru anii 2024-2034 aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.319/2024, în speță ”subpct. 29.9.6. implementarea disciplinelor opționale în domeniul securității și apărării în programe curriculare pentru instituțiile de învățământ universitar, în programe de educație militar-patriotică a tinerei generații, precum și valorificarea tradițiilor istorice în societate”.	Se ia act	Aspecte ale „Educației patriotice” sunt deja integrate transversal în politicile educaționale prin disciplina Educație pentru societate, inclusiv și prin organizarea decadelor tematice în învățământul general conform Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal. Introducerea explicită a unui obiectiv distinct privind „educația patriotică” ar genera suprapuneri conceptuale și ar fragmenta cadrul strategic.
Ministerul Finanțelor <i>Nr. 05-17/83/616 din 26.04.2026</i>	La proiectul Programului și Planului de acțiuni - reflectarea în Capitolul VII „Riscuri de implementare” al documentului, a riscului privind lipsa unor angajamente ferme din partea partenerilor de dezvoltare în asigurarea surselor de finanțare, având în vedere că aproximativ 72,4% din costul Programului revine surselor externe de finanțare, precum și al existenței unor costuri neacoperite;	Se acceptă	
	corelarea sumelor indicate pentru fiecare obiectiv specific din tabelul „Costuri” (Capitolul VI) cu obiectivele specifice din Planul de acțiuni al	Se acceptă	

	Programului, atât per total, cât și pe coloana „Costuri totale divizate pe ani (mii lei)” (de exemplu: obiectiv specific 1.5 nu corespunde)		
	revizuirea subprogramelor 8801 și 8810 indicate la punctele 8.1–8.4 din tabelul „Costuri” (Capitolul VI), întrucât acestea nu corespund subprogramelor existente în sectorul știință și inovare;	Se acceptă	Redactat
	delimitarea clară a sumelor pe subprogramele indicate, întrucât forma actuală face dificilă evaluarea impactului financiar al măsurilor propuse;	Se acceptă	
	revizuirea și ajustarea terminologiei aferente învățământului general, în conformitate cu prevederile Codului educației nr. 152/2014, pe întreg parcursul documentului;	Se acceptă	
	Completarea coloanei „Partenerii de dezvoltare” din Planul de acțiuni al Programului în cazurile în care sunt prevăzute cheltuieli din contul acestora, cu indicarea explicită a partenerilor respectivi;	Se ia act	
	Excluderea activităților din domeniile cercetării și inovării, întrucât procesul de elaborare și implementare a politicilor, evaluarea organizațiilor, precum și confirmarea și recunoașterea titlurilor științifice și științifico-didactice sunt reglementate de Codul cu privire la știință și inovare al Republicii Moldova nr. 259-XV/2004	Nu se acceptă	Integrarea cercetării și inovării contribuie la creșterea relevanței sistemului educațional, la dezvoltarea competențelor avansate și la transferul de cunoștințe către economie. Excluderea acestora ar limita coerența strategică și ar diminua capacitatea sistemului de a răspunde cerințelor societății bazate pe cunoaștere.
	se propune revizuirea Planului de acțiuni prin completarea acestuia cu denumirea obiectivelor generale și specifice pe rânduri separate, în concordanță cu denumirile din Capitolul III „Obiective” și Capitolul IV „Costuri”	Se acceptă	Redactat
	se solicită ajustarea totalurilor pentru obiectivul specific 3.6 din Planul de acțiuni, întrucât însumarea pe ani nu corespunde totalului măsurii, ceea ce conduce la diminuarea nejustificată a costului total al Planului de acțiuni.	Se acceptă	Redactat
	În ceea ce privește impactul bugetar, se menționează că implementarea Programului este condiționată de identificarea surselor de finanțare și corelarea acestora cu cadrul bugetar pe termen mediu. În acest sens, promovarea și realizarea măsurilor propuse urmează a fi efectuate în limita alocațiilor bugetare aprobate, precum și în funcție de disponibilitatea surselor externe de finanțare	Se ia act	

Ministerul Afacerilor Interne <i>Nr. 42/1507 din 16.04.2026</i>	La Planul de acțiuni 1. La acțiunea 2.6.1. „Elaborarea unui Plan Național de combatere a bullyingului și promovarea stării de bine”, se propune reformularea indicatorilor, întrucât redactarea actuală a acestora nu este specifică unor indicatori de monitorizare și nu asigură un nivel suficient de claritate și măsurabilitate. Totodată, este necesară revizuirea termenului de realizare a acțiunii în corelare cu indicatorii propuși, pentru a asigura fezabilitatea implementării acesteia. Astfel, în trimestrul II al anului 2026 poate fi realizat doar primul indicator: „Plan Național elaborat și aprobat”	Se acceptă	A fost reformulat și reduși indicatorii
	2. Acțiunea 2.6.3. „Elaborarea Planului comun de acțiuni între Ministerul Afacerilor Interne și MEC privind prevenirea consumului și circuitului drogurilor între elevi în instituțiile de învățământ general”, se propune a fi exclusă, deoarece aceasta a fost deja realizată prin semnarea Ordinului comun nr. 121/446 din 13.03.2026 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni privind prevenirea consumului și circulației drogurilor între elevi și tineri, pentru anii 2026–2027	Se acceptă	A fost reformulat în text și ajustat termenul de implementare
	3. La acțiunea 2.7.1. referitoare la implicarea copiilor din grupuri vulnerabile în activități extrașcolare, se consideră oportună includerea Ministerului Muncii și Protecției Sociale în calitate de autoritate responsabilă subsidiară. Totodată, se propune reformularea indicatorului de monitorizare, întrucât redacția actuală („Cel puțin 60%...”) nu definește o finalitate clară a procesului de incluziune. De asemenea, este necesară explicarea abrevierii „CES” la prima utilizare în text, conform art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.	Se acceptă	Redactat
	4. În contextul Deciziei CDO-06 nr. 214 din 08.04.2026 a Comisiei de audieri publice, se propune examinarea oportunității completării Planului cu acțiuni privind: 4.1. Dezvoltarea serviciilor de suport psihopedagogic (psihologi, logopezi, cadre didactice de sprijin) pentru integrarea elevilor cu dizabilități; 4.2. Acreditarea specialiștilor în limbajul semnelor și instituirea mecanismelor de stimulare a personalului educațional pentru însușirea acestuia prin formare continuă.	Nu se acceptă	Programul pentru dezvoltarea educației incluzive 2024-2027 include acțiunile propuse și nu este relevant dublarea acestora în alt document de planificare strategică
	Subsidiar, se impune consacrarea educației rutiere drept prioritate strategică prin instituirea unui obiectiv specific în Planul de acțiuni. Măsura este imperativă pentru diminuarea riscului de victimizare a minorilor în trafic. Indicatorul de monitorizare trebuie să vizeze atât integrarea modulelor curriculare obligatorii, cât și formarea obligatorie a cadrelor didactice în domeniul siguranței rutiere.	Nu se acceptă	Acțiunile din proiectul Programului de implementare sunt formulate la nivel strategic și integrat, iar educația rutieră este deja acoperită transversal în cadrul politicilor educaționale privind dezvoltarea competențelor civice

Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării <i>Nr. 03-1384 din 23.04.2026</i>	La proiectul programului: La Capitolul III. Obiective (pag.38), considerăm judicios completarea acestuia în partea ce ține de Obiectivele specifice 1.4; 6.1 și 8.1, în special: - includerea țințelor aferente sectorului TIC la obiectivele specifice și indicatorii de monitorizare, în contextul în care sectorul IT generează 5,8% PIB și angajează 25.803 persoane; - prevederea unui mecanism de parteneriat între Universități și MITP (Moldova Innovation Technology Park) pentru curriculum AI; - considerarea faptului că cofinanțarea privată pentru cercetarea TIC nu are prag minim.	Se ia act	Acțiuni aferente celor propuse sunt incluse în Programul de implementare, pentru anii 2025-2027, a Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030 și nu este relevantă dublarea acestora în 2 documente de planificare strategică
	1. La Obiectivul specific 1.4 (pag 38), propunem revizuirea acestuia cu includerea unei mențiuni cu privire și la absolvenții din domeniul IT, reieșind din faptul că sectorul IT este unul prioritar și de creștere pe piața muncii. Astfel, la Cap. IV Indicatori de monitorizare se va completa cu următorii indicatori (colonița 2) „Numărul de absolvenți IT/an și „rata de ocupare în sectorul IT”, Țintele (colonița 6): „minim 1000 angajați noi pe an în companii IT până în 2030” și „Rata ocupare >= 80% la 6 luni post-absolvire”, Sursa (colonița 3) „BNS” și Responsabil de monitorizare „MEC, instituții de învățământ”.	Nu se acceptă	Indicatorul privind sectorul IT în educație este deja reflectat indirect prin mecanismul aprobării anuale de către Guvern a comenzii de stat, pentru învățământul profesional tehnic și cel superior în baza necesităților pieței muncii, tendințelor economice și propunerilor instituțiilor relevante. Astfel, introducerea unui indicator distinct ar fi redundantă, întrucât domeniul IT este integrat în mod implicit în planificarea și finanțarea formării specialiștilor.
	La Obiectivul specific 6.2 (pag.43), considerăm oportun includerea unei mențiuni și cu privire la curriculum AI/Data Science pentru studenți la nivel de conținut sau ore, reieșind din faptul că DigCompEdu vizează exclusiv cadrele didactice.	Nu se acceptă	Cadrul european de competențe digitale (DigCompEdu) se actualizează periodic de către Comisia Europeană pentru a reflecta schimbările rapide care au impact asupra educației în prezent. La nivel național, cadrul de referință al curriculumului pentru cursul de formare profesională continuă al cadrelor didactice în baza standardelor DigCompEdu, se aprobă prin Ordin de ministru, care asigură corelarea și adaptarea conținutului la cadrul DigCompEdu. În contextul autonomiei universitare, instituțiile de învățământ superior își actualizează programele de studii și

			respectiv conținuturile curriculare anual în dependență de progresul societal și necesitățile pieței muncii.
	la Cap. IV Indicatorii de monitorizare, propunem completarea cu un indicator nou „Modul obligatoriu minim 30 ore AI & Data în toate programele de licență tehnice, economice, administrative până în 2028” cu următoarele ținte „Programe licență cu modul AI: pentru anul 2025=0; pentru anul 2028=40”, Sursa „UTM/ULIM” și Responsabil de monitorizare „MEC”.	Nu se acceptă	În temeiul autonomiei universitare, ÎS își pot defini conținutul curricular (discipline, planuri de învățământ, competențe) și introduce programe noi sau ajusta programele existente în funcție de cerințele economiei. Indicatorul Modernizarea programelor de studii/curricula în ÎS conform cerințelor muncii. La necesitate, planul cadrul pentru învățământul superior va fi actualizat anual și va permite fluidizarea și flexibilizarea programelor de studii.
	La obiectivul specific 8.1 (pag 45), considerăm oportun revizuirea acestuia din perspectiva includerii unei mențiuni cu privire la „Proiectele TIC din Smart Moldova să includă cofinanțare privată minim 30% și vouchere de inovare max. EUR 15.000 pentru startup-uri tehnologice, alocate din Fondul gestionat de MITP”, reieșind din faptul că cofinanțarea privată pentru domeniul de cercetare și inovare nu are stabilit un prag minim.	Nu se acceptă	Condițiile concursurilor de proiecte, inclusiv cele din programul Smart Moldova, nu fac parte prezentului Program. Modul de organizare, desfășurare și selectare a proiectelor din domeniile cercetării și inovării este stipulat în HG 382/2019, Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare
	La Cap. IV Indicatori de monitorizare, urmează a fi inclus un indicator nou „Numărul de proiecte tehnologice care includ cofinanțare privată pentru cercetare și inovare” Țintele „anul 2026 = 15%; anul 2030 => 30% (2030)” Sursa „ANCD/MITP” și Responsabili de monitorizare „MDED/MEC”.	Se acceptă parțial	Indicatorii de monitorizare sunt generali și cuprind toate tipurile de proiecte. Se acceptă includerea MDED ca entitate responsabilă de monitorizare
	La proiectul Planului de acțiuni: La acțiunea nr. 1.3.3 „Atragerea companiilor în prestarea programelor de formare profesională prin învățământul profesional tehnic dual” urmează de substituit „Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării” cu „I.P Organizația pentru Dezvoltarea Antreprenoriat”, reieșind din faptul că acțiunea respectivă este una de implementare, care poate fi asigurată de către IP ODA.	Se acceptă	Redactat

Ministerul Sănătății <i>Nr. 19/1453 din 24.04.2026</i>	La Capitolul III Pct. 111.1.6. Obiectivul specific 2.6, după textul „identificate și asistate” de completat cu textul „și integrarea mecanismelor de identificare timpurie a dificultăților emoționale și comportamentale, precum și facilitarea accesului la servicii de suport psihologic și de sănătate mintală pentru toți elevii”, în vederea menținerii și promovării unei stări optime de sănătate mintală în rândul elevilor și adolescenților. În vederea operaționalizării modificărilor propuse la pct. 111.1.6, Ministerul Sănătății solicită completarea Tabelului din Capitolul X (Planul de Acțiuni) cu următoarele măsuri specifice, menite să asigure un mecanism viabil de suport pentru sănătatea mintală a elevilor: Acțiunea 2.6.4. Elaborarea și implementarea unui instrument standardizat de screening (identificare timpurie) a dificultăților emoționale și comportamentale pentru cadrele didactice și psihologii școlari. Responsabil: MEC, MS, ANACEC. Indicatori de monitorizare: – Instrument de screening aprobat prin ordin comun MEC/MS; – 100% din psihologii școlari instruiți în utilizarea instrumentului. Termen de realizare: 2026-2027.	Se acceptă	
	Acțiunea 2.6.6. Dezvoltarea și desfășurarea unor programe de alfabetizare privind sănătatea mintală în școli, destinate elevilor și părinților, pentru reducerea stigmei și promovarea stării de bine. Responsabil: MEC, MS, APL. Indicatori de monitorizare: Număr de campanii/ateliere desfășurate anual; – % de elevi care declară un nivel crescut de conștientizare a resurselor de suport. Termen de realizare: anual 2026- 2030.	Nu se acceptă	Alfabetizarea privind sănătatea mintală în școli, destinate elevilor și părinților, pentru reducerea stigmei și promovarea stării de bine se conține în documente de politici ale MEC, dar este parte și a Programului național pentru protecția copiilor pentru anii 2022-2026.
	Pct. 111.1.7. Obiectivul specific 2.7 după textul „activități extrașcolare” de completat cu textul „și integrarea competențelor socio-emoționale (SEL) și a alfabetizării în sănătate mintală în curriculumul național și în activitățile extracurriculare”, pentru a sprijini dezvoltarea armonioasă a elevilor și consolidarea bunăstării lor emoționale și psihologice. În ceea ce privește modificările propuse la Pct. 111.1.7, Ministerul Sănătății solicită reflectarea în Planul de Acțiuni a unor măsuri care să vizeze: Acțiunea 2.7.4 Revizuirea curriculumului la disciplinele obligatorii în vederea integrării explicite a competențelor socio-emoționale (SEL). Responsabil: MEC, MS, ANACEC. Indicatori de monitorizare: – Curriculum revizuit și aprobat de Consiliul Național pentru Curriculum. Termen de realizare: 2027-2028.	Se acceptă parțial.	Propunerea va fi luată în considerare în procesul revizuirii curriculumului în contextul desfășurării reformei curriculare

Acțiunea 2.7.5 Formarea continuă a cadrelor didactice și a personalului auxiliar în domeniul SEL și al gestionării climatului emoțional în clasă.. Responsabil: MEC. Indicatori de monitorizare: – Număr de cadre didactice certificate în programe de formare SEL; Termen de realizare: anual 2026-2030.	Se ia act	Integrarea competențelor socio-emoționale (SEL) în formarea continuă a cadrelor didactice și a personalului auxiliar este deja realizată în cadrul formărilor continue, iar SEL devine poate fi abordată în calitate de metodă didactică în cadrul orelor, cu pregătirea corespunzătoare a cadrelor didactice. Mai mult ca atât, revizuirea curriculei școlare, preconizată a fi finalizată până la finele anului 2026 se focusează pe o abordare transversală a integrării copilului în mediul școlar și respectiv social, iar acest lucru devine parte integratoare a procesului de studii.
Pct. 113.1.4. Obiectivul specific 3.4 după textul „educație și cercetare” de completat cu textul „și dezvoltarea competențelor pentru identificarea, prevenția și gestionarea dificultăților de sănătate mintală la elevi.” În acest context, solicităm includerea în Planul de Acțiuni a măsurilor ce vizează: Acțiunea 3.4.5 Elaborarea și acreditarea unor module de formare continuă pentru cadrele didactice privind identificarea semnelor precocce ale dificultăților de sănătate mintală și intervenția primară. Responsabil: MEC, MS, ANACEC. Indicatori de monitorizare: – Programe de formare acreditate; – Număr de cadre didactice care au absolvit cursurile de formare. Termen de realizare: 2027-2028.	Se ia act	Va fi integrat în documentele subsidiare ale MEC
Acțiunea 3.4.6 Integrarea modulelor de sănătate mintală și psihologie clinică pediatrică în programele de studii superioare (licență și master) pentru viitoarele cadre didactice. Responsabil: MEC, MS, ANACEC. Indicatori de monitorizare: – Planuri de învățământ universitar actualizate, Termen de realizare: 2026-2027; – Număr de studenți instruiți în domeniu. Termen de realizare: 2027-2028.	Se ia act	În virtutea autonomiei universitare, instituțiile de învățământ superior actualizează programele de studii și respectiv conținuturile curriculare anual, în dependență de progresul societal și necesitățile pieței muncii, astfel, rămâne la latitudinea acestora integrarea tuturor modulelor necesare pentru menținerea unei populații sănătoase și active RM
La Capitolul X - Planul de acțiuni Acțiunea 9.4.4. „Revizuirea mecanismului de finanțare a alimentației în învățământul general, în vederea	Se acceptă.	Redactat

	îmbunătățirii calității serviciilor și reducerii risipei alimentare”, la indicatorul de monitorizare „Meniuri revizuite” , se solicită includerea Ministerului Sănătății (MS) în rubrica „Parteneri de cooperare”. Revizuirea și aprobarea meniurilor-model pentru instituțiile de învățământ trebuie să se realizeze în strictă conformitate cu recomandările Ministerului Sănătății și ale Organizației Mondiale a Sănătății privind alimentația sănătoasă și normele fiziologice de consum.		
	Acțiunea 2.6.3. Totodată, Ministerul Sănătății salută includerea acțiunii 2.6.1 privind elaborarea Planului Național de combatere a bullyingului și a acțiunii 3.3.1 privind acordarea zilelor dedicate sănătății mintale pentru cadrele didactice. În acest context, se propune completarea acestor acțiuni sau introducerea unei subacțiuni cu următorul conținut: „Facilitarea și instituționalizarea mecanismului de referire și colaborare între instituțiile de învățământ, psihologii școlari și Centrele Comunitare de Sănătate Mintală”, în vederea asigurării unei intervenții coordonate și eficiente în domeniul sănătății mintale.		Instituționalizarea mecanismului de referire și colaborare interinstituțională în vederea asigurării unei intervenții coordonate în domeniul sănătății mintale este parte integrantă a Planului Național de combatere a bullyingului, și va fi abordat conform acțiunilor planificate.
Ministerul Culturii <i>Nr. 05/1-09/1197 din 21.04.2026</i>	La Capitolul IX. PROCEDURI DE MONITORIZARE, EVALUARE ȘI RAPORTARE Conform pct. 80 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2020, „rapoartele de monitorizare a implementării documentelor de politici se elaborează conform mecanismului stabilit în cuprinsul acestora și instrucțiunilor metodologice elaborate și aprobate de Cancelaria de Stat”. Totodată, conform Ghidului cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Ordinul Cancelariei de Stat nr. 191/2025, rapoartele de monitorizare a progresului programului trebuie să fie distincte de rapoartele de progres privind implementarea documentelor de planificare (de exemplu, Planul anual al Ministerului Educației și Cercetării). În acest context, se recomandă indicarea expresă a obligativității elaborării rapoartelor anuale de progres ale Programului, distinct de Raportul anual de activitate al Ministerului Educației și Cercetării.	Se acceptă	Redactat
	La Planul de acțiuni al Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026–2030 Textul „PROIECT X. PLANUL DE ACȚIUNI PENTRU PROGRAMUL DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE ”EDUCAȚIA 2030” PENTRU ANII 2026-2030” se va substitui cu textul „Capitolul X. PLANUL DE ACȚIUNI AL PROGRAMULUI DE IMPLEMENTARE A STRATEGIEI DE DEZVOLTARE „EDUCAȚIA 2030” PENTRU ANII 2026-2030”	Se acceptă.	Redactat

La Obiectivul specific 6.2, după acțiunea 6.3.1 se va completa cu o acțiune nouă, care va avea următorul cuprins: „6.3.2. Asigurarea dotării instituțiilor de învățământ cu profil artistic cu infrastructură adecvată, inclusiv săli de spectacole și repetiții, prin apeluri competitive și proceduri simplificate, în vederea susținerii dezvoltării industriilor creative (design de produs, multimedia, arhitectură digitală)”	Nu se acceptă.	Instituțiile de învățământ de orice tip beneficiază de finanțare de la bugetul de stat distinct pentru investiții în infrastructură, în dependență de volumul alocațiilor prevăzute prin Legea anuală a bugetului, dar și din alte surse, obținute de la parteneri de dezvoltare, prin intermediul proiectelor de asistență tehnică, dar și în calitate de donații, de la diverse structuri și actori interesați relevanți domeniului educației. Dezvoltarea rețelei școlilor model, investițiile în anul 2025 în peste 200 de școli pentru renovări, restaurări, echipamente și laboratoare denotă angajamentul MEC de a contribui la susținerea infrastructurii școlare și menținerea contingentului de elevi. Astfel, dedicarea unei acțiuni specifice instituțiilor de învățământ cu profil artistic ar fi redundantă, mai mult ca atât, subprogram financiar dedicat separat acestui tip de instituții nu există.
La Obiectivul specific 2.7, în cadrul acțiunii 2.8.1. „Elaborarea, aprobarea și implementarea formulei de finanțare în învățământul artistic”, se propune revizuirea formulei de finanțare per student pentru domeniul 021 Arte, astfel încât aceasta să reflecte în mod adecvat costurile reale ale instruirii, în special caracterul individualizat al procesului educațional (unu-la unu), precum și necesitatea întreținerii și reînnoirii patrimoniului instrumental.	Nu se acceptă	Acțiunea 2.8.2 prevede implementarea formulei de finanțare în învățământul artistic pentru nivelul învățământului general, care își propune abordarea tuturor particularităților specifice ale învățământului artistic. Formula per student, totuși, a fost modificată în luna aprilie 2026, cu majorarea coeficientului pentru programele de la domeniul 021 Arte de la 4 la 8, astfel, asigurând acoperirea financiară necesară conform costurilor reale.
La Obiectivul specific 6.3, după acțiunea 6.4.3, se va completa cu o acțiune nouă, care va avea următorul cuprins: „6.4.4. Elaborarea și implementarea	Nu se acceptă.	Acțiunea 6.4.3 are în calitate de indicator de monitorizare elaborarea

	unor ghiduri etice pentru utilizarea inteligenței artificiale în creația artistică academică, care să reglementeze utilizarea și protecția proprietății intelectuale (curricula, partituri, lucrări plastice) pentru cadre didactice și studenți”		unui Program național al utilizării IA utilizând practicile internaționale cu o țintă de 100% instituții care implementează politicile respective. Astfel, solicitarea se înscrie în indicatorul propus
	La Obiectivul specific 1.4, după acțiunea 1.5.4. se va completa cu o acțiune nouă care va avea următorul cuprins: „1.5.5. Dezvoltarea și operaționalizarea unui sistem anual de monitorizare și raportare a performanței, bazat pe indicatori-cheie: angajabilitatea absolvenților în domeniu, nr. de proiecte publice/expoziții/spectacole și ponderea parteneriatelor internaționale active”	Se ia act	Sistemul de învățământ profesional deține un sistem anual de monitorizare și raportare a performanței, bazat pe indicatori-cheie, încadrat în mecanismul de finanțare a IPT. Astfel, 20% din finanțarea instituțională a IPT se acordă în baza unor indicatori, măsurați anual, care includ și capacitatea instituțiilor de a genera resursă umană pentru piața forței de muncă. Acțiunea ar fi redundantă
Ministerul Energiei <i>Nr. 02-971 din 17 aprilie 2026</i>	Se înaintează solicitarea de eliminare a Ministerului Energiei din tabelul autorităților responsabile de implementarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026-2030, prevăzut la capitolul VIII „AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE”. Argumentarea acestei măsuri se bazează pe faptul că, în cadrul prezentului Program, respectiv în Planul de acțiuni, nu sunt prevăzute acțiuni specifice sau responsabilități atribuite ministerului.	Se acceptă	Redactat
	Totodată se consideră necesară revizuirea textului în conformitate cu prevederile art. 54 din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, care reglementează cerințele privind limbajul, ortografia și punctuația actelor normative.	Se acceptă	Aspecte de ordin redacțional și de tehnică legislativă care necesită a fi ajustate.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale <i>Nr. 02/2093 din 17.04.2026</i>	<i>La proiectul Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” La Capitolul II. Analiza situației</i> La compartimentul „Dimensiunea învățării și educației adulților pentru calitatea vieții” Se recomandă revizuirea punctului 81, prin excluderea următorului text: „Procedura de subvenționare a locurilor de muncă; Procedura de acordare a subvențiilor pentru crearea sau adaptarea locurilor de muncă pentru persoanele cu dizabilități; Procedura de reabilitare profesională a persoanelor cu handicap; Procedura de acordare de	Se acceptă	Redactat

consultanță, asistență și suport pentru demararea unei afaceri.”, deoarece redacția actuală nu se aliniază cu domeniul învățării și educației adulților. În acest sens, se menționează că, Hotărârea Guvernului nr. 222/2024 stabilește cadrul legal privind educația adulților, nu măsurile de activare a angajabilității, care sunt reglementate prin Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018. Se precizează că pot aplica la măsurile incluse în Hotărârea Guvernului nr. 1276/2018 doar șomerii înregistrați la ANOFM, dar nu toți cetățenii, așa cum este menționat în redacția actuală.		
Subsidiar, se aduce la cunoștință că referința textuală „31”, care se referă la Hotărârea Guvernului nr. 222/2024, nu corespunde cu nota din subsol, care se referă la Ordinul MEC nr. 872 cu privire la aprobarea și pilotarea Standardelor pentru protecția și siguranța copiilor/elevilor din mediu online. În acest sens, se recomandă ca instituția autoare să revizuiască toate referințele din text și notele de subsol, în vederea asigurării concordanței dintre acestea.	Se acceptă	Referințele din text revizuite
La punctul 83, se recomandă de exclus sintagma „(Cadrul național de calificare)”, deoarece aceasta se dublează.	Se acceptă	Redactat

	La Capitolul III. Obiective Obiectivul general 2. „Asigurarea accesului la educație de calitate pentru toți pe întreg parcursul vieții” și Obiectivul general 7. „Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal” prezintă un grad înalt de similitudine, ambele vizând accesul la educație pe tot parcursul vieții. Diferențierea între educația formală, nonformală și informală nu este suficient de clar delimitată, ceea ce generează riscul duplicării intervențiilor de politică publică. Se recomandă revizuirea și delimitarea clară a domeniilor de intervenție aferente fiecărui obiectiv.	Nu se acceptă.	Obiectivul general 2 abordează integrator tot sistemul educațional, acoperind toate ciclurile de studii, începând cu învățământul antepreșcolar și preșcolar, finalizând cu studiile doctorale. Obiectivul general 7 are un focus deosebit și țintește formarea pe parcursul vieții, formarea generală a adulților, formarea profesională continuă, educația în toate contextele sale. Având în vedere faptul că educația nonformală și informală reprezintă contexte diferite, care formează competente transversale pe parcursul vieții, aceasta ar necesita și o compartimentare separată în cadrul Programului, pentru a putea, inclusiv, conecta actorii educaționali și partenerii sectorului în realizarea obiectivelor specifice ale OG 7.
	Obiectivul general 7, deși include sintagma „educație pentru toți”, aceasta nu specifică în mod expres categoriile vizate. Se recomandă identificarea grupurilor-țintă pentru a asigura caracterul incluziv și direcționat inclusiv: grupuri vulnerabile; diferențele dintre mediul rural și urban; dimensiunea incluziunii (persoane cu dizabilități, minorități etnice, persoane străine etc.).	Se ia act	Obiectivul general 7, prin formularea sa, reflectă abordarea învățării pe parcursul întregii vieți, de la naștere până la vârsta a treia, având în vedere că procesul de învățare este unul continuu, care se desfășoară permanent și nu se limitează la o anumită etapă de vârstă sau la un context specific. Aspectul multietnic, multilingvistic, incluziv, de incluziune a tuturor categoriilor persoanelor defavorizate, etc. se abordează pe parcursul programului în mod transversal, în mai multe obiective, cu 2 obiective specifice 2.4; 2.7 care abordează specific aceste categorii.

			Mai mult ca atât, abordarea MEC în politicile educaționale se bazează pe principiul „leave no one behind”, astfel, firul abordării integratoare a tuturor categoriilor de elevi, personal, actori, etc este transversal în întreg programul. Nu se consideră oportună menționarea categoriilor propuse în cadrul OG 7.
	La Capitolul IV. Indicatori de monitorizare La Obiectivul general 1. Racordarea educației la cerințele și nevoile pieței muncii din perspectiva dezvoltării sustenabile, prin restructurarea mecanismelor de dezvoltare a capitalului uman Indicatorul nr. 5. „Rata de angajare a absolvenților programelor de învățământ profesional tehnic post-secundar, conform datelor CNAS (%)” se propune de expus în următoarea redacție: „Rata de angajare a absolvenților programelor de învățământ profesional tehnic post-secundar, dezagregată pe sexe, conform datelor CNAS (%)”	Se acceptă	Redactat
	Indicatorul nr. 6 „Rata de angajare a absolvenților programelor de învățământ profesional tehnic secundar, conform datelor CNAS (%)” se propune de expus în următoarea redacție: „Rata de angajare a absolvenților programelor de învățământ profesional tehnic secundar, dezagregată pe sexe, conform datelor CNAS (%)”	Se acceptă	Redactat
	La Obiectivul general 7. Asigurarea oportunităților de învățare și educație pentru toți cetățenii pe tot parcursul vieții în context formal, nonformal și informal Indicatorul nr. 3 „Rata de participare a tinerilor și adulților (15-64 ani) în educația formală și nonformală pe parcursul vieții, %” se propune de expus în următoarea redacție: „Rata de participare a tinerilor și adulților (15-64 ani) în educația formală și nonformală pe parcursul vieții, dezagregată pe sexe %”.	Se acceptă	Redactat
	La Obiectivul general 9. Creșterea performanțelor sectorului Educație prin eficientizarea rețelei, modernizarea infrastructurii și consolidarea capacității manageriale și a culturii calității la toate nivelurile sistemului educațional Se propune completat cu un indicator nou, în următoarea redacție: „. 14. Numărul Start-up-urilor și IMM-urilor conduse de femei care beneficiază de incubarea afacerilor la centrul de inovare în agricultură”	Nu se acceptă	Cadrul de funcționare al start-upurilor și IMM-urilor este elaborat și coordonat de către MDDE, iar MEC are rol de partener în procesul de descoperire antreprenorială și în dezvoltarea start-upurilor, incubatoarelor de afaceri și IMM-urilor. În acest context,

			considerăm oportună redirecționarea propunerii către ministerul de resort.
	La Capitolul X. Planul de acțiuni pentru Programul de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026-2030 La Obiectivul specific 1.1 Acțiunea 1.2.5 „Revizuirea politicii de acordare a bursei studentești”, se propune de completat cu un nou indicator de monitorizare, conform redacției: „Rata anuală de creștere a numărului de studenți beneficiari de burse în domeniile STEAM (%)”.	Se acceptă	Redactat
	La Obiectivul specific 1.2 La acțiunea 1.3.5 „Asigurarea programelor de formare profesională cu materiale de predare sensibile la gen, cerințe educaționale speciale și dizabilități care corespund standardelor de calificare” se propune următoarea redacție: „Asigurarea serviciilor de orientare și formare profesională cu materiale de predare sensibile la gen, cerințe educaționale speciale și dizabilitate care corespund standardelor de calificare”, conform prevederilor Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.	Se ia act	MEC asigură integrarea dimensiunii de gen și incluziune în programele de formare profesională și formarea cadrelor didactice.
	La Obiectivul general 2 Se propune excluderea acțiunii 2.1.1. „Facilitarea procesului de creare a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor prin lansarea programelor de suport, menite să stimuleze integrarea mai rapidă a acestor servicii pe piață” din considerentul că indicatorii de monitorizare aferenți acțiunii vizate se referă la serviciile alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta până la 3 ani, care urmează a fi revizuiți, în procesul de elaborare a unui nou Program național privind serviciile de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la 3 ani, care este la etapa de inițiere.	Se acceptă	Acțiune exclusă
	La acțiunea 2.1.2 „Adaptarea mediului fizic al instituțiilor de educație timpurie la cerințele persoanelor cu nevoi speciale”, cu indicatorul de monitorizare „Centre de resurse în 100% grădinițe. Cel puțin 100 de instituții de educație timpurie dotate cu materiale și echipamente adaptate nevoilor copiilor cu CES” se propune excluderea Ministerului Muncii și Protecției Sociale din coloana Autoritate/Instituție responsabilă, inclusiv din coloana Parteneri de cooperare. De menționat că, atribuțiile ce vizează adaptarea mediului fizic al instituțiilor de educație timpurie, dotarea acestora cu materiale și echipamente adaptate, precum și asigurarea accesibilității infrastructurii și resurselor educaționale revin, potrivit cadrului normativ, autorităților competente în domeniul educației,	Se acceptă	Redactat

	construcțiilor și administrației publice locale, conform prevederilor Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.		
	La Obiectivul specific 2.1 La acțiunea 2.2.3 „Asigurarea cu unități de transport școlar calitativ pentru toți elevii, ajustate la nevoile copiilor cu dizabilități locomotorii severe din învățământul primar, gimnazial și liceal” se propune următoarea redacție: „Asigurarea cu unități de transport școlar conform pentru toți elevii, adaptat la necesitățile copiilor cu dizabilități locomotorii din învățământul primar, gimnazial și liceal”, potrivit prevederilor Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.	Se acceptă	Redactat
	La Obiectivul specific 2.3 La acțiunea 2.4.3 „Elaborarea standardelor de adaptare a infrastructurii și dotare a instituțiilor de învățământ obligatoriu cu echipamente specifice și tehnologii asistive ce asigură acces și participare pentru copiii/ elevii cu dizabilități locomotorii, cu deficiențe senzoriale de auz și de văz” se propune substituirea formulării subliniate cu următorul text: „cu deficiențe senzoriale (de vedere și auz)”. Se menționează că, deficiențele senzoriale înglobează deficiențele de vedere și auz, potrivit prevederilor Legii nr. 60/2012 (conform prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea nr. 60/2012, normativele de adaptare a obiectivelor infrastructurii sociale la necesitățile persoanelor cu dizabilități se aprobă de organul național de dirijare în construcții - Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale).	Se acceptă	Redactat
	La acțiunea 2.4.8 „Identificarea de soluții pentru continuarea studiilor în învățământul profesional tehnic sau acces la servicii de zi pentru absolvenții clasei a IX-a cu dizabilități severe” se propune următoarea redacție: „Identificarea de soluții pentru continuarea studiilor în învățământul profesional tehnic sau acces la servicii de zi pentru persoanele cu dizabilități, inclusiv copii”, potrivit prevederilor Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.	Se acceptă	Redactat
	La Obiectivul specific 2.4 La acțiunea „Dezvoltarea și aprobarea metodologiilor specifice de lucru în subgrupuri cu copii cu CES: cu dizabilități intelectuale, senzoriale (auz, văz), cu tulburări din spectrul autist, cu tulburări de comportament” se propune substituirea sintagmei cu următorul text: „cu deficiențe/dizabilități intelectuale, senzoriale (de vedere și auz)”, potrivit prevederilor Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.	Se acceptă	Redactat

	La Obiectivul general 3 La acțiunea 3.1.4. „Majorarea cu 50% a indemnizației de repartizare pentru tinerii absolvenți la specialitățile critice (matematică, fizică, chimie, biologie etc.), inclusiv pentru tinerii care aleg să predea în școli profesionale, colegii, universități sau decid să facă o carieră în cercetare” se propune excluderea „MMPS” din coloana Autoritate/Instituție responsabilă și păstrarea doar în coloana Parteneri de cooperare, deoarece acțiunea vizată ține de competența Ministerului Educației și Cercetării.	Se acceptă	Redactat
	La Obiectivul specific 4.2 La acțiunea 4.3.2. „Implementarea platformei Abilitare.md dedicată să răspundă nevoilor specifice ale copiilor și părinților acestora, prevenirii discriminării și stigmatizării, precum și promovării incluziunii și respectului în comunitate” se propune excluderea „Ministerul Muncii și Protecției Sociale” din coloana Autoritate/Instituție responsabilă și păstrarea doar în coloana Parteneri de cooperare, deoarece platforma Abilitare.md nu este instituită și gestionată de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.	Se acceptă	Redactat
	La Obiectivul specific 7.1 La acțiunea 7.2.3. „Creșterea accesului populației adulte la servicii de formare, prin informare, dezvoltarea și susținerea ofertelor educaționale, cu accent pe includerea grupurilor defavorizate și extinderea numărului de beneficiari ai educației adulților” se propune excluderea Ministerului Muncii și Protecției Sociale din coloana Autoritate/Instituție responsabilă și menținerea doar în coloana Parteneri de colaborare. De menționat că, asigurarea oportunităților de învățare pe tot parcursul vieții pentru toți cetățenii, inclusiv în cadrul educației nonformale, ține de mandatul instituțional al Ministerului Educației și Cercetării. Această delimitare a responsabilităților este și în concordanță cu practicile europene, unde programele de tip „Universitatea Vârstei a Treia/UV3” sunt gestionate preponderent de universități. În acest sens, se menționează că pentru a asigura continuitatea cursurilor din cadrul Universității Vârstei a Treia, care se bucură de un interes sporit din partea persoanelor vârstnice, este necesară instituirea unei linii bugetare distincte de către Ministerul Educației și Cercetării, în condițiile în care universitățile sunt în subordinea MEC. Se aduce la cunoștință că, în etapa de pilotare a programului au beneficiat de cursuri aproximativ 450 de persoane	Se acceptă	
	La Obiectivul general 9 La acțiunea 9.1.1. „Implementarea Programului RESTART din perspectiva descentralizării și repartajării competențelor și responsabilităților între actorii educaționali” indicatorul de monitorizare	Se acceptă	Redactat

	este stabilit „200 de specialiști de înaltă calificare angajați în structurile teritoriale”. Se menționează că, nu este clară viziunea autorului proiectului în acest sens, precum și care structuri teritoriale se au în vedere, context în care se propune revizuirea acțiunii. Totodată, în cazul în care autorul se referă la angajamentul asumat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în cadrul reformei Restart de a angaja suplimentar 200 de specialiști în protecția drepturilor copilului la nivel comunitar, se menționează că acest angajament a fost realizat în anul 2025. Subsidiar, cu referire la structura Planului de Acțiuni se propune excluderea a două coloane, ținând cont că coloanele „Costuri totale divizate pe ani (mii lei)” și „Termene de realizare (trimestru/an)” – se dublează.		
	Comentarii de ordin general la proiectul Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” 1. Lipsa unei logici cauză–efect în structurarea obiectivelor Programul nu urmează o succesiune logică de tip dezvoltare progresivă (educație → competențe → inserție profesională → dezvoltare socio-economică). În forma actuală, accentul este plasat inițial pe racordarea la piața muncii, care reprezintă, de fapt, un rezultat final al procesului educațional. Se recomandă restructurarea obiectivelor într-o succesiune logică, pornind de la acces, calitate și resurse, mediu de învățare, infrastructură, cercetare, către rezultate și impact, inclusiv integrarea pe piața muncii.	Se ia act	
	2. Necesitatea reflectării contextului actual al Republicii Moldova Contextul regional generat de războiul din Ucraina a produs schimbări semnificative asupra sistemului educațional din Republica Moldova, fapt care nu este suficient reflectat în Program. În acest sens, se constată lipsa unei evaluări clare privind numărul copiilor strămutați din Ucraina integrați în sistemul educațional; capacitatea instituțiilor de învățământ de a face față acestui aflux; provocările existente (bariere lingvistice, diferențe curriculare, traume psihologice, presiune asupra infrastructurii și cadrelor didactice). În absența acestei analize, imaginea asupra sistemului educațional rămâne incompletă. Integrarea impactului crizei generate de războiul din Ucraina asupra sistemului educațional din Republica Moldova reprezintă o necesitate strategică în elaborarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” pentru anii 2026–2030. În acest context, se impune abordarea explicită a străinilor, inclusiv a persoanelor strămutate, atât în analiza situației existente, formularea obiectivelor strategice, cât și în conținutului Programului și Planului de acțiuni. Prin urmare, se recomandă	Se ia act	Integrarea educațională a străinilor este adresată în Programul Național privind integrarea etapizată a străinilor în Republica Moldova pentru perioada 2025-2027 (HG 285/2025), care include acțiuni specifice cu indicarea costurilor și termenilor de implementare, precum și acțiuni specifice pentru Ministerul Educației și Cercetării. Nu ar fi necesară dublarea acțiunilor, în acest sens

	recunoașterea acestora ca grup-țintă distinct și dezvoltarea unor măsuri specifice. În acest context propunem formularea unui Obiectiv strategic distinct, formulat după cum urmează: „Asigurarea integrării educaționale a străinilor prin adaptarea sistemului educațional la nevoile specifice ale acestora”.		
	Necesitatea ajustării proiectului la prevederile cadrului normativ privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități. Se precizează că, Legea nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, aliniată la Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități, prevede asigurarea drepturilor persoanelor cu dizabilități, în egală măsură cu alți cetățeni, la educație, protecție socială, asistență medicală, reabilitare, muncă, viață publică, mediu fizic, transport, tehnologii și sisteme informaționale, de comunicare și la alte utilități și servicii la care are acces publicul larg. Astfel, Capitolul III „Accesibilitatea” al Legii prenotate stabilește prevederi generale privind accesibilitatea persoanelor cu dizabilități în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic prin adaptarea infrastructurii, inclusiv proiectarea și construcția obiectelor de infrastructură socială și asigurarea condițiilor pentru educarea, instruirea și pregătirea profesională a persoanelor cu dizabilități. Conform prevederilor art. 17 alin. (1) din Legea notată, în scopul asigurării unei vieți independente persoanelor cu dizabilități, autoritățile publice centrale și locale, organizațiile nonguvernamentale, agenții economici, indiferent de forma de organizare juridică, în funcție de competențele lor funcționale, evaluează situația în domeniu și întreprind măsuri concrete pentru a facilita accesul persoanelor cu dizabilități, în condiții de egalitate cu ceilalți, la mediul fizic, la transport, la informație și la mijloacele de comunicare, inclusiv la tehnologia informației și la comunicațiile electronice, la alte utilități și servicii deschise sau furnizate publicului, atât în localitățile urbane, cât și în localitățile rurale, în conformitate cu normativele în vigoare. Subsidiar, conform prevederilor art. 25 din Legea menționată, statul, prin intermediul autorităților publice competente, promovează accesul persoanelor cu dizabilități la informație și la mijloacele de informare în masă, precum și la paginile web, tehnologia informației și la comunicațiile electronice. Adicional, potrivit prevederilor art. 27 din Legea stipulată, persoanele cu dizabilități au acces liber la sistemul educațional de toate nivelele în condiții de egalitate cu ceilalți cetățeni. Prin urmare, pentru a asigura accesul egal la toate nivelurile de învățământ și formare profesională pentru persoanele	Se acceptă	Proiect ajustat

	vulnerabile (inclusiv persoanele cu dizabilități, populațiile indigene și copiii aflați în situații vulnerabile), se recomandă dotarea instituțiilor de învățământ de toate nivelurile cu sisteme alternative de comunicare, precum: sistem Braille, variante sonore, limbaj mimico-gestual etc., aplicate în manuale școlare, în literatura artistică, în alte materiale didactice și în mijloace de instruire. Suplimentar, potrivit prevederilor art. 20 din Legea prenotată, pentru a facilita accesul neîngrădit al persoanelor cu dizabilități la transport și călătorii, autoritățile publice centrale și locale, agenții economici indiferent de forma de proprietate, cu participarea asociațiilor obștești, au obligația de a adapta mijloacele de transport în comun aflate în circulație conform necesităților persoanelor cu dizabilități locomotorii (ghidarea manuală). În contextul celor expuse supra, se propune ajustarea proiectului în conformitate cu următoarele principii: „adaptare rezonabilă – modificările și ajustările necesare și adecvate, care nu impun un efort disproporționat sau nejustificat atunci când este necesar, pentru a permite persoanelor cu dizabilități să se bucure sau să-și exercite, în condiții de egalitate cu ceilalți, toate drepturile și libertățile fundamentale ale omului; design universal – proiectarea produselor, mediului, programelor și serviciilor astfel încât să poată fi utilizate de către toate persoanele, pe cât este posibil, fără să fie nevoie de o adaptare sau de o proiectare specială. Designul universal nu va exclude dispozitivele de asistare pentru anumite grupuri de persoane cu dizabilități atunci când este necesar.”. Prin urmare, se recomandă substituirea, în cuprinsul textului, a noțiunii „dizabilități intelectuale, senzoriale” cu noțiunea „deficiențe intelectuale, senzoriale”, potrivit prevederilor Legii nr. 60/2012. Astfel, la definitivarea proiectului menționat, solicităm de a respecta prevederile actelor normative în vigoare prin prisma drepturilor fundamentale ale persoanelor cu dizabilități în egală măsură cu ceilalți cetățeni.		
	în întregul conținut al proiectului, precum și în Nota de fundamentare la proiect cuvintele „studenții orfani” la orice formă gramaticală urmează a fi substituit cu textul „studenții din categoria persoanelor care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească”, la forma gramaticală corespunzătoare, în scopul asigurării coerenței terminologice cu actele normative în vigoare și utilizării uniforme a noțiunilor juridice.	Se acceptă	Redactat
Ministerul Mediului	În ceea ce privește corelarea proiectului cu cadrul de politici publice, se constată necesitatea actualizării unor referințe incluse în document. Astfel,	Se acceptă	Revizuit

Nr. 15.04.2026 Nr. 02-07/1221	la pct. 5, Planul național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2024–2027 a fost abrogat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025. Totodată, unele programe sectoriale, precum Programul pentru susținerea populației de etnie romă pentru anii 2022–2025 și Programul de implementare a Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice pentru anii 2023–2025, nu mai sunt relevante pentru perioada de implementare a Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030” (2026–2030), fiind deja finalizate, motiv pentru care se propune excluderea acestora din document. În același timp, se consideră oportună menținerea Strategiei de consolidare a relațiilor interetnice pentru anii 2017–2027 ca document de referință.		
	se propune completarea listei documentelor de politici cu Strategia de mediu pentru anii 2024–2030 (HG nr. 409/2024), având în vedere că aceasta stabilește direcții prioritare relevante pentru domeniul educației, în special în ceea ce privește promovarea educației ecologice, formarea competențelor în domeniul mediului și asigurarea accesului la informația de mediu. Integrarea acestor prevederi în Program va contribui la consolidarea dimensiunii de mediu în educație și la alinierea acestuia la obiectivele de dezvoltare durabilă.	Se acceptă	Completat
	Analiza conținutului relevă unele carențe de structurare și claritate a expunerii. La pct. 18 și 26 sunt reiterate constatări similare referitoare la necorelarea sistemului educațional cu cerințele pieței muncii, fără o delimitare clară între descrierea problemelor și concluziile analitice. În acest sens, se recomandă sintetizarea și structurarea informației pentru a evita redundanța și a îmbunătăți coerența textului. De asemenea, la pct. 22 se constată utilizarea neuniformă a terminologiei „elevi” și „studenți” în contextul învățământului dual, inclusiv în raport cu figura nr. 1 prezentată, ceea ce poate genera confuzii. Se recomandă, astfel, uniformizarea terminologiei, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil.	Se ia act	Programe de studii în învățământul dual sunt oferite la nivel CNC 4 (elevi) și CNC 6 (studenți)
	Totodată, la pct. 23–25 se observă lipsa unei delimitări clare între acțiunile deja realizate și cele planificate, ceea ce afectează claritatea privind stadiul implementării. Se recomandă prezentarea distinctă a acestor categorii. În același context, la pct. 24, trimiterea la Figura 5 nu este corelată cu conținutul textului, fiind necesară corectarea referinței.	Se ia act	Figura 5 este corelată cu conținutul textului la pct. 24

	La pct. 25, formularea utilizată „toate programelor de studii” este incorectă din punct de vedere gramatical, fiind necesară ajustarea acesteia în forma „toate programele de studii”.	Se acceptă	Redactat
	La pct. 86 și 88 sunt reluate aceleași idei privind provocările sistemului de cercetare și inovare, iar la pct. 87 și 89 se atestă repetarea integrală a conținutului. În aceste condiții, se recomandă eliminarea repetărilor și menținerea unei singure formulări.	Se acceptă	Redactat
	Sub aspect redacțional, la pct. 109–126 se constată utilizarea neuniformă a formulărilor „Obiectiv specific” și „Obiectivul specific”, fiind necesară standardizarea acestora pentru asigurarea coerenței.	Se acceptă	Redactat
	De asemenea, la pct. 114, 118 și 124, formulările sunt excesiv de extinse și includ mai multe idei într-o singură frază, ceea ce afectează lizibilitatea. Se recomandă reformularea în propoziții distincte. Totodată, la pct. 125 se constată o eroare de numerotare (utilizarea repetată a pct. 125.1.3), care necesită corectare.	Se acceptă	
	În ceea ce privește Planul de acțiuni, se propune ajustarea indicatorului aferent acțiunii 1.3.6, prin majorarea numărului de programe/curricula de învățământ profesional tehnic privind tranziția ecologică de la minimum 4 la minimum 5, menținând termenul de realizare pentru trimestrul IV al anului 2026. Propunerea este fundamentată pe prevederile Legii nr. 277/2018 privind substanțele chimice, în special în ceea ce privește necesitatea calificării personalului (inclusiv formarea de consultanți chimiști).	Se acceptă	
	În contextul implementării Agendei de reforme aferente Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, se menționează că Ministerul Mediului, în comun cu Ministerul Educației și Cercetării, este responsabil de elaborarea, până în luna iunie 2027, a 6 programe de educație și instruire în domeniul mediului, precum și a 5 programe de cercetare fundamentală și aplicată în domeniul protecției mediului și al schimbărilor climatice. În acest sens, se consideră necesară reflectarea în Program a acțiunilor aferente elaborării acestor programe, acestea urmând a fi integrate, după caz, în cadrul Obiectivului specific 7.1 și al Obiectivului general 8.	Nu se acceptă	Obiectivele din proiectul Programului sunt generale și includ acțiuni care cuprind toate domeniile științifice
	se constată că dimensiunea de mediu este insuficient reflectată atât în componenta de cercetare și inovare, cât și în cea educațională. Deși documentul face referire la domenii precum agricultura, tehnologia	Se ia act	Reforma curriculară, în curs de desfășurare la moment, va asigura integrarea educației de mediu, atât în

	informației, energia durabilă și biomedicina, nu este evidențiată în mod explicit necesitatea dezvoltării capacităților de cercetare, inovare și monitorizare în domenii esențiale ale mediului, precum apa, solul, aerul și biodiversitatea. Având în vedere importanța acestor componente pentru protecția mediului, sănătatea publică și realizarea angajamentelor asumate în procesul de integrare europeană, se recomandă includerea lor expresă în document. În același sens, se recomandă consolidarea dimensiunii de mediu în componenta educațională și de formare, prin integrarea mai clară a principiilor educației pentru dezvoltare durabilă. Se propune reflectarea unor măsuri orientate spre promovarea educației ecologice și a comportamentelor responsabile față de mediu, creșterea nivelului de conștientizare privind impactul poluării aerului asupra sănătății, precum și dezvoltarea competențelor aferente economiei verzi, inclusiv în învățământul profesional tehnic. În acest context, se consideră necesară consolidarea componentei privind biodiversitatea, prin introducerea unor măsuri concrete, după cum urmează: • Integrarea educației pentru conservarea naturii în curriculumul național, inclusiv prin dezvoltarea de module dedicate privind biodiversitatea, schimbările climatice și utilizarea durabilă a resurselor naturale; • Dezvoltarea competențelor practice ale elevilor în domeniul protecției resurselor naturale, inclusiv prin implicarea elevilor și studenților în activități de monitorizare a speciilor și habitatelor, vizite în arii naturale protejate și programe educaționale în colaborare cu autoritățile de mediu; • Integrarea tematicilor privind rețeaua ecologică națională (inclusiv siturile Emerald/Natura 2000) în programele educaționale și promovarea parteneriatelor între instituțiile de învățământ și instituțiile responsabile de managementul ariilor protejate; • Introducerea unor indicatori de performanță specifici pentru educația de mediu și biodiversitate (număr de instituții implicate, număr de beneficiari, activități realizate). • Promovarea competențelor verzi și a profesiilor în domeniul mediului, în vederea corelării sistemului educațional cu obiectivele economiei verzi și ale tranziției ecologice.		curricula, cât și în formarea cadrelor didactice
	Din perspectiva atribuțiilor în domeniul protecției aerului atmosferic, precum și al gestionării substanțelor care afectează stratul de ozon și a gazelor fluorurate, se consideră necesară consolidarea explicită a componentelor educaționale aferente calității aerului în cadrul Programului. În acest sens, se recomandă completarea componentei privind educația pentru dezvoltare durabilă cu referințe explicite la educația privind protecția	Se ia act	Reforma curiculară va asigura integrarea educației de mediu, atât în curricula, cât și în formarea cadrelor didactice

	aerului atmosferic, impactul poluării aerului asupra sănătății populației, precum și rolul reducerii emisiilor de poluanți și al substanțelor fluorurate, cu reflectarea acestor aspecte în capitolele analitice și în cadrul obiectivelor și priorităților. În corelare cu obiectivele privind tranziția către economia verde, se recomandă dezvoltarea competențelor profesionale în cadrul învățământului profesional tehnic în domenii relevante, cum ar fi utilizarea și gestionarea responsabilă a agenților frigorifici, promovarea tehnologiilor alternative cu impact redus asupra mediului, precum și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, inclusiv a hidrofluorocarburilor (HFC). Se consideră oportună includerea în Program a unor măsuri dedicate formării continue a cadrelor didactice, orientate spre educația pentru protecția mediului și schimbări climatice, precum și spre promovarea comportamentelor responsabile față de mediu în rândul elevilor.		
	Complementar, se recomandă promovarea activităților educaționale și extra curriculare care să contribuie la creșterea nivelului de conștientizare privind importanța calității aerului, reducerea poluării și adoptarea unui stil de viață durabil, cu reflectarea acestora în cadrul acțiunilor specifice aferente obiectivelor educaționale relevante. De asemenea, se consideră oportună examinarea introducerii unor indicatori specifici de monitorizare, care să reflecte nivelul de integrare a educației ecologice și numărul programelor și activităților din domeniu.	Se ia act	
Ministerul Afacerilor Externe <i>Nr. DI/3/041-4168 din 10 aprilie 2026</i>	Se consideră necesară excluderea Ministerului Afacerilor Externe din tabelul autorităților responsabile de implementarea Programului de implementare a Strategiei de dezvoltare „Educația 2030”, prevăzut la pct. 133 din proiect. Măsura se justifică prin lipsa unor acțiuni sau responsabilități concrete atribuite ministerului în cadrul prezentului Program.	Se acceptă	
Asociația Surzilor din RM <i>Martie 2026</i>	Actualul proiect utilizează termeni generici precum «cerințe educaționale speciale», ceea ce duce la omiterea necesităților specifice ale comunității persoanelor cu deficiențe de auz. Este esențială menționarea explicită a limbajului semnelor pentru a evita marginalizarea acestor elevi. Propuneri de completare a Programului de implementare a Strategiei „Educația 2030” (2026-2030) 1. Asigurarea recunoașterii și implementării depline a limbajului semnelor moldovenesc ca mijloc principal de instruire și comunicare pentru elevii cu deficiențe de auz la toate nivelurile de învățământ, garantând dreptul constituțional la educație în limba maternă. 2. Elaborarea și implementarea unor programe adaptate pentru învățământul	Se ia act	Propunerile formulate au fost luate în considerare la definitivarea proiectului, sub aspectul obiectivelor generale de asigurare a educației incluzive pentru toți copiii. Propunerile nu au fost introduse ca acțiuni distincte în textul Programului, dat fiind caracterul strategic și transversal al acestui document. Aria de intervenție vizată de ASRM face obiectul de reglementare al

	general, care să prevadă studierea limbajului semnelor ca disciplină separată și utilizarea acestuia ca limbă de predare (abordare bilingvă), precum și digitizarea materialelor didactice (manuale video, dicționare interactive) în limbajul semnelor. 3. Instituirea unui sistem de comandă de stat pentru pregătirea și formarea profesională a interpreților în limbajul semnelor pentru instituțiile de învățământ și introducerea modulelor obligatorii de limbaj al semnelor în programele de licență pentru viitorii pedagogi. 4. Crearea unor programe universitare accesibile și a mecanismelor de sprijin pentru pregătirea cadrelor didactice cu deficiențe de auz, în vederea încadrării acestora în câmpul muncii în instituțiile de învățământ, asigurând astfel modele de rol și o comunicare autentică în procesul educațional pentru elevii hipoacuzici. 5. Crearea și dezvoltarea centrelor extrașcolare specializate pentru copiii cu deficiențe senzoriale (auditive și vizuale), menite să asigure un mediu de comunicare adecvat, dezvoltarea competențelor în limbajul semnelor și consolidarea sentimentului de apartenență la comunitate. Incluziunea școlară nu trebuie să însemne doar prezența fizică a copilului într-o clasă obișnuită. Pentru copiii cu deficiențe de auz, lipsa unei comunicări fluente cu semenii duce la izolare psihologică. Centrele extrașcolare vor servi drept un „mediu lingvistic sigur” unde acești copii își pot dezvolta identitatea, pot învăța limbajul semnelor la nivel academic și se pot simți parte a unei comunități unite Acțiuni specifice • Dotarea spațiilor cu echipamente asistive moderne și crearea unor zone de interacțiune vizual-gestuală. • Elaborarea unor activități extrașcolare (cercuri de interese, sport, artă) desfășurate direct în limbajul semnelor. • Organizarea activităților de mentorat unde adulți de succes cu deficiențe de auz interacționează cu copiii, oferindu-le modele de rol (peer-to-peer support). • Oferirea de sprijin psihologic și programe de învățare a limbajului semnelor pentru familiile copiilor cu deficiențe senzoriale.		Programului de dezvoltare a educației incluzive în Republica Moldova (HG nr. 950/2023). Proiectul Programului a fost ajustat și în baza avizului Ministerului Muncii și Protecției Sociale, care, la acțiunea 2.5.2 din Planul de acțiuni, a propus substituirea sintagmei „cu dizabilități intelectuale, senzoriale (auz, vâz)” cu formularea „cu deficiențe/dizabilități intelectuale, senzoriale (de vedere și auz)”, potrivit Legii nr. 60/2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități.
Ministerul Justiției Nr. 04/1-5959 <i>din 29.05.2026</i>	Se remarcă lipsa anexării la dosar a proiectului hotărârii Guvernului prin care se preconizează aprobarea Programului nominalizat, din care cauză nu poate fi formulată o opinie privind temeiul juridic de adoptare a actului normativ	Se acceptă	Se completează proiectul hotărârii Guvernului prin care se preconizează aprobarea Programului
	La forma actuală a proiectului Programului, se rețin următoarele observații și propuneri pe plan de redactare și al respectării normelor de tehnică legislativă.	Se acceptă	

Titlul unui document de politici nu se expune pe o pagină separată, motiv pentru care se recomandă prezentarea acestuia în continuitatea textului, fără separare formală.		
În conformitate cu pct. 7 din Regulamentul cu privire la planificarea strategică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 386/2022, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de planificare și a documentelor de politici publice care se aprobă prin hotărâri ale Guvernului, se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative, în conformitate cu Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Totodată, art. 24 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, stabilește expres că, la fundamentarea, elaborarea, avizarea, consultarea și aprobarea documentelor de politici se aplică regulile și cerințele înaintate față de actele normative. În acest context, se impune revizuirea Programului național prin prisma normelor de tehnică legislativă: Numerotarea proiectelor de documente de politici se realizează în conformitate cu dispozițiile art. 52 alin. (3) din Legea nr. 100/2017, care prevăd că, în scopul asigurării unei interpretări unitare și aplicării comode, punctele pot fi divizate în subpuncte, care se numerează prin adăugarea consecutivă a cifrelor arabe, până la nivelul de detaliere considerat necesar. Astfel, autorul va avea în vedere ca numerotarea să fie cursivă și continuă, fără omisiuni între alineate sau subpuncte, astfel încât să fie asigurată succesiunea logică și completă a structurii actului. Normele din primul alineat al punctelor se vor redacta astfel încât să nu fie admise intitulări separate ale acestora. Prin urmare, textul va fi redat în continuarea punctului respectiv, fără evidențiere distinctă sau separare formală, ci integrat în structura acestuia.	Se acceptă	Redactat
La capit. III se vor revedea obiectivele specifice pentru a fi SMART	Se ia act	
La capit. VIII, intitulat „AUTORITĂȚI/INSTITUȚII RESPONSABILE”, sunt menționate distinct autoritățile și instituțiile implicate în monitorizarea și implementarea Programului. Totodată, urmare normelor de la pct. 129–131, este atașat un tabel intitulat „Autorități/Instituții responsabile”. Acest tabel nu este necesar, întrucât nu conține vreo trimitere explicită în cuprinsul Programului, fiind de natură să genereze un dublaj al informațiilor deja prezentate în conținutul normelor respective de la pct. 129-131. De asemenea, în rubrica a doua a acestuia sunt prevăzute și organizațiile societății civile și partenerii de dezvoltare. În acest sens, este de precizat că aceste structuri sunt entități independente și autonome față de autoritățile	Se acceptă	Redactat

administrației publice centrale și locale, motiv pentru care nu pot fi încadrate în categoria „Autorități/Instituții responsabile”.		
La capit. X (Planul de acțiuni): La acțiunea 1.1.2 „Transpunerea în cadrul normativ național a prevederilor Convenției Globale privind recunoașterea calificărilor din învățământul superior, pentru sprijinirea mobilității academice și profesionale în plan internațional”, indicatorul de monitorizare „HG cu privire la aprobarea Regulamentului de recunoaștere și echivalare a actelor de studii și calificărilor obținute în diferite contexte. Revizuirea cadrului normativ derivat privind recunoașterea actelor de studii și a calificărilor pe niveluri ale CNC aprobată.” necesită reformulare. Astfel, având în vedere că responsabil de realizarea acestei acțiuni este Ministerul Educației și Cercetării, este necesar de stabilit în mod expres că acesta va elabora proiectul hotărârii Guvernului vizate. Totodată, având în vedere termenul de realizare, nu este clar dacă ministerul de resort are sarcina doar de a elabora proiectul sau și de a-l prezenta, în acest termen, Guvernului spre promovare în cadrul acestui proces. Aceeași observație este valabilă pentru toate acțiunile similare care vizează cadrul normativ în cazul cărora nu este stabilit expres rolul autorității responsabile în elaborarea proiectelor de acte normative.	Se acceptă	Acțiunile vizate au fost reformulate
se va revizui atât acțiunea 1.4.3, cât și indicatorul de monitorizare care se referă la „HG 391 cu privire la încadrarea tinerilor specialiști în câmpul muncii actualizată”.	Se acceptă	Redactat
La acțiunea 2.2.6 „Elaborarea cadrului normativ privind reglementarea programelor de integrare lingvistică a copiilor reveniți de peste hotare, precum și ale copiilor străini aflați pe teritoriul țării”, referitor la indicatorul de monitorizare „Cadrul normativ aprobat prin Ordinul MEC”, se va avea în vedere că, potrivit art. 16 alin. (2) din Legea nr. 100/2017, actele normative ale autorităților publice centrale de specialitate se emit numai în măsura în care competențele de reglementare ale acestora sunt stabilite prin lege sau prin alte acte normative de nivel superior. Astfel, actele normative de reglementare secundară, inclusiv actele departamentale, pot fi emise sau aprobate doar dacă actul normativ superior prevede în mod expres posibilitatea emiterii unui act subsecvent, autoritatea competentă pentru elaborarea și aprobarea acestuia, nivelul actului normativ prin care se aprobă și denumirea actului respectiv. În concluzie, în eventualitatea adoptării sau emiterii unor acte normative subsecvente, acest document de politici nu va putea constitui temei juridic pentru adoptarea acestora, întrucât nu are	Se acceptă	

caracter normativ. Prin natura sa juridică, planul de acțiuni reprezintă un document de politici publice, care stabilește măsurile concrete planificate spre realizare pe termen scurt și mediu în vederea atingerii obiectivelor specifice prevăzute de Program. Observația dată este valabilă și pentru acțiunea 2.4.2.		
La acțiunea 2.8.3, indicatorul de monitorizare „Cadru normativ elaborat și aprobat” este formulat într-un mod prea general, nefiind clar ce tip de acte normative urmează a fi elaborate și aprobate. Aceeași observație este valabilă pentru indicatorii de monitorizare prevăzuți la acțiunile 3.1.5, 3.3.1, 3.3.2, 4.1.4, 5.6.1, 9.5.6.	Se acceptă	Redactat
La acțiunea 3.3.4, se va revedea indicatorul de monitorizare, având în vedere că nu este precizat actul normativ prin care este aprobat regulamentul la care se face referință. Aceeași observație este valabilă și pentru indicatorii de monitorizare prevăzuți la acțiunile 3.3.5, 3.3.6, 3.3.7.	Se acceptă	Redactat
La acțiunea 3.5.3, indicatorul de monitorizare „Metodologie elaborată și aprobată” se va reformula în sensul precizării actului normativ prin care va fi aprobată metodologia, cu indicarea denumirii exacte a acesteia. Aceeași observație o reiterăm și pentru acțiunile 3.7.1, 3.7.2, 4.1.1, 7.1.1, 9.5.4-9.5.5.	Se acceptă	Redactat
La acțiunea 8.3.1: Indicatorul de monitorizare „HG 1007/2015 privind organizarea studiilor doctorale aprobată.” se va revizui, deoarece este incorect formulat, deoarece actul normativ este deja în vigoare, iar în contextul indicatorului ar trebui să se facă referire, după caz, la modificarea, actualizarea, nu la „aprobarea” lui. Observația în cauză este valabilă și pentru acțiunea 9.5.8. Indicatorul de monitorizare „HG privind programele de postdoctorat actualizat” necesită completare, întrucât lipsește denumirea exactă a actului normativ la care se face referire.	Se acceptă	Redactat
La acțiunea 8.3.2, în ceea ce privește indicatorul de monitorizare „HG privind etica în cercetare și integritate științifică”, nu este clar dacă se are în vedere modificarea unei hotărâri în vigoare sau elaborarea unui nou act normativ. Aceeași observație este valabilă și pentru acțiunea 9.1.7.	Se acceptă	Redactat
La acțiunea 9.4.5, indicatorul de monitorizare „Hotărâre de guvern 343 modificată” se va reformula astfel încât să fie indicat nu doar numărul actului, ci și anul adoptării acestuia. Totodată, se va utiliza forma corectă „Hotărâre a Guvernului”, nu „Hotărâre de guvern”.	Se acceptă	Redactat
în cazul în care se urmărește ca, pe întregul text al planului, referirile la modificarea sau revizuirea cadrului normativ să fie exprimate în mod unitar,	Se acceptă	Redactat

termenul „modificat/ă” trebuie utilizat consecvent în tot textul. Or, pe parcursul planului se utilizează și termenul „actualizat/ă”, ceea ce creează o lipsă de uniformitate terminologică.		
În ceea ce privește Lista de acronime și abrevieri, urmează a fi precizat că, în cazul actelor normative, potrivit art. 54 alin. (1) lit. i) din Legea nr. 100/2017, exprimarea prin abrevieri a unor denumiri sau termeni se poate face numai după explicarea acestora în text la prima folosire. Întru asigurarea respectării regulii prevăzute de norma legală anterior menționată, se impune necesitatea revizuirii textului, astfel încât formele abreviate să fie utilizate la prima utilizare a termenilor în conținutul propriu-zis al materiei de reglementare, dar nu sub forma unei enumerări distincte în conținutul proiectului ca listă aparte în text.	Se acceptă	Redactat
La rubrica „Termene de realizare (trimestru/an)” urmează a fi reanalizate acțiunile 2.8.3 și 9.4.5 pentru care este indicat termenul de realizare „Trimestrul I, 2026”, întrucât acesta se consideră deja depășit. Or, actul de aprobare a planului de acțiuni nu poate conține termene de realizare expirate sau imposibil de executat la momentul adoptării acestuia. În consecință, se impune ajustarea termenelor respective, astfel încât acestea să fie corelate cu data aprobării actului și să permită realizarea efectivă a măsurilor planificate	Se acceptă	Redactat
Se impune revizuirea atentă a indicatorilor de monitorizare, deoarece aceștia trebuie să fie clari, exacti și corelați cu acțiunile prevăzute, astfel încât să permită o implementare corectă, o interpretare unitară și o monitorizare eficientă a realizării Planului. În acest sens, subliniem că, pentru a asigura o evaluare riguroasă a implementării Planului, indicatorii trebuie definiți cu precizie și să fie măsurabili.	Se ia act	Indicatori de monitorizare revizuiți

Ministru

Dan PERCIUN